

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 П 155948 16 Рев
Бања Лука, 14.9.2017. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Росе Обрадовић, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Војислава Димитријевића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља С.В. из Б.Л., заступаног по пуномоћнику Г.Б., адвокату из Б.Л., против тужених РС, заступане по Правобранилаштву Републике Српске Бања Лука, те ЈП А. РС д.о.о. Б.Л., заступаног по пуномоћнику Б.С., адвокату из Б.Л., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 155948 15 Гж од 12.02.2016. године, на сједници одржаној 14.9.2017. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Тужени ЈП А. РС д.о.о. Б.Л. се одбија са захтјевом за накнаду трошкова ревизионог поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 155948 15 П 2 од 20.7.2015. године одбијен је захтјев тужитеља којим је тражио да се тужени обавезу да му на име накнаде штете исплате 30.720,00 КМ са законском затезном каматом и трошковима спора. Истом пресудом обавезан је тужитељ да туженима накнади трошкове парничног поступка и то туженој РС у износу од 6.375,00 КМ, а туженом ЈП А. РС д.о.о. Б.Л. (даље: друготужени) у износу од 4.020,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 155948 15 Гж од 12.02.2016. године жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужитељ побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, предлажући да се обје нижестепене пресуде преиначе и удовољи његовом захтјеву или да се побијана пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију друготужени је оспорио наводе ревидента и предложио да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

У овој парници тужитељ захтијева да му тужени накнаде штету коју је претрпио на својој некретнини услед извођења радова на проширењу надвожњака (тзв. „фактичка експропријација“).

Према утврђеном чињеничном стању, тужитељ је у пл. 575 к.о. 3. евидентиран као посједник са 1/1 дијела парцеле означене као кч.бр. 387/14 њива III класе у површини од 3442 м²; у току 1977. године извршена је експропријација сусједне парцеле означене као кч.бр. 387/13, у сврху изградње ауто - пута Б.Л. – К., а тадашњем власнику А.О. је исплаћена накнада; захтјев тадашњег власника А.О. да се експропријацијом обухвати и спорна парцела кч.бр. 387/14 је одбијен уз образложење да због изградње пута неће бити умањена могућност економског искориштавања те парцеле, имајући у виду њен положај и величину; накнадно је проширен надвожњак који се налази изнад експроприсане парцеле тако што је у сваком смјеру изграђена још једна саобраћајна трака; проширењем надвожњака није заузет простор изнад парцеле тужитеља већ простор изнад сусједне експроприсане парцеле кч.бр. 387/13; дио парцеле тужитеља у близини надвожњака, који има површину од 512 м², представља зелени заштитни појас.

Темељем оваквог чињеничног утврђења нижестепени судови су закључили да тужитељу није одузет дио његове парцеле у површини од 512 м² па да му не припада право на накнаду због тзв. „фактичке експропријације“, као и да он није доказао да због проширења надвожњака више не може користити своје земљиште, те су судили тако што су одбили тужбени захтјев, сматрајући при томе да друготужени није ни пасивно легитимисан у овом спору јер се овдје ради о магистралном путу.

Одлуке нижестепених судова су правилне.

Постоје случајеви изградње објеката од јавног интереса или извођења других радова од јавног интереса који имају за последицу потпуно или дјелимично одузимање права својине физичких или правних лица на некретнинама иако не постоји одлука о одузимању одн. одлука о утврђивању јавног интереса и рјешење о експропријацији. Такве случајеве правна теорија и судска пракса подводе под појам фактичког депосједирања односно „фактичке експропријације“, којег од појма формалне експропријације разликује одсуство провођења законом утврђеног поступка експропријације.

Изградња или доградња јавног пута без доношења одлуке о изузимању из посједа некретнине физичког лица представља фактичко депосједирање које је основ за остварење права на накнаду у складу са одредбама Закона о експропријацији („Службени гласник Републике Српске” број 112/06 до 79/15), обзиром да је право својине једно од основних уставом заштићених вриједности. Међутим, у конкретном случају због проширења надвожњака тужитељу није одузето право својине на предметној парцели нити му је одузет посјед те парцеле па му не припада право на накнаду због тзв. „фактичке експропријације“.

Према регулационом плану, спорно земљиште у површини од 512 м² припада зеленом заштитном појасу у смислу члана 5. тачка 18. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске” број 3/04 до 5/10) и члана 3. став 1. тачка м) Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске” број 55/10). То није путни појас у смислу одредбе члана 4. став 1. тачка 8. Закона о јавним путевима, о чему су се недвосмислено изјаснили и вјештаци геодетске и пољопривредне струке. Према подацима у спису, спорно земљиште је било дио зеленог заштитног појаса и прије него што је надвожњак проширен, што значи да је тужитељ купио некретнину која је једним својим дијелом представљала заштитни појас уз јавни пут обзиром да се налазила уз саму саобраћајницу. Проширењем надвожњака се стање некретнина тужитеља није промијенило обзиром да је проширени дио захватио површину земљишта које не припада тужитељу и за које је ранијем власнику исплаћена накнада по основу експропријације извршене 1977. године.

Из налаза и мишљења вјештака геометра и скице лица мјеста коју је он сачинио несумњиво проистиче да се надвожњак не налази изнад тужитељеве парцеле већ изнад сусједне експроприсане парцеле па су без аргументације ревизиони приговори да је тужитељ депосједиран одн. да спорно земљиште не може користити из безбједоносних разлога јер изнад његове парцеле тутње возила. Не постоје докази да је због проширења надвожњака тужитељ онемогућен да користи своју парцелу, а из налаза и мишљења вјештака пољопривредне струке произилази да због проширења надвожњака није умањена вриједност тужитељеве парцеле јер он исту никада није ни користио за пољопривредну производњу. Стога на страни тужених не постоји одговорност за накнаду штете у смислу одредбе члана 154. став 1. у вези са члановима 155., 185. и 189. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04), па су нижестепени судови, и по мишљењу овог ревизијског суда, правилно примијенили материјално право када су одбили тужитеља са захтјевом за накнаду штете.

Не може се прихватити ревизијски приговор да тужитељу није било омогућено да расправља пред судом јер је суд провео доказ вјештачењем по вјештаку пољопривредне струке иако је он предложио да се проведе грађевинско вјештачење. Тужитељ јесте у овом спору предложио провођење доказа грађевинским вјештачењем, али је од тог приједлога одустао и препустио суду да одлучи којег вјештака ће одредити на околност утврђења висине штете. Првостепени суд је одредио вјештачење по вјештаку пољопривредне струке, будући да спорно земљиште има карактер пољопривредног земљишта, чему се тужитељ није противио нити је ставио примједбе на налаз и мишљење пољопривредног вјештака. Стога се не могу прихватити његови приговори да је ангажовањем пољопривредног вјештака, умјесто грађевинског, првостепени суд починио повреду одредаба парничног поступка, коју ни другостепени суд није отклонио.

Неосновано ревидент сматра да друготужени има пасивну легитимацију у овој парници. Наиме, изведеним доказима је утврђено да се овдје ради о магистралном путу М-16, а не о ауто-путу, а чланом 11. став 1. Закона о јавним путевима је прописано да управљање, грађење и одржавање магистралних

путева врши ЈП П. РС. За одређивање да ли нека саобраћајница представља ауто-пут или магистрални пут није битно колико иста има саобраћајних трака, већ се одлуком Владе Републике Српске утврђују мјерила и критеријуми за разврставање јавних путева.

Имајући у виду све изложено, нема мјеста позивању тужитеља на повреду права загарантованих Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода, па је и овај приговор ревизије неоснован.

Према томе, нижестепене пресуде немају недостатке на које се указује у ревизији нити оне на које овај суд пази по службеној дужности. Зато је ревизија тужитеља одбијена као неоснована (члан 248 Закона о парничном поступку - „Службени гласник Републике Српске” број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП).

По оцјени овога суда, трошкови друготуженог за састав одговора на ревизију нису били потребни за вођење ове парнице па му из тог разлога нису досуђени (члан 387. у вези са чланом 397. став 1. ЗПП)

Предсједник вијећа
Роса Обрадовић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић